

PAIGALDUSJUHEND

MASSIIVNE PÖRANDALAUD

ÜLDTINGIMUSED

Parketi veol, ladustamisel, paigaldusel ja viimistlusel tuleb järgida „Sisetööde RYL 2013: Ehitustööde kvaliteedi üldnõuded. Hoone sisetööd.“ Käsiraamatut, mis on ehitusalal heakskiidetud kui hea ehitustava ja normatiivide kirjeldused.

Parkett on looduslik materjal, millele on iseloomulik struktuuri ja välimuse vaheldumine. Okslikus, süü struktuur ja värvus võivad vahelduda isegi samast puust saetud lippidel. Puit elab kaasa niiskuse vaheldumisele, kahanedes ja paisudes vastavalt ruumi sisekeskkonna muutustele.

Põrandalauad peavad aklimatiseeruma ruumis, kuhu see paigaldatakse. Selleks too parkett paigalduskohta valmis 1-2 päeva varem, et see kohaneks ruumi tingimustega. Põrandalaudu peab hoidma avamata pakendis kōetud ruumis (temperatuur 18-24 °C) horisontaalsel ja tasasel pinnal.

Massiivlaudade niiskus peab olema keskmiselt 7% (lubatud on +/- 2% hälve). Vāldi liiga kuiva põrandalaua mahaliimimist ja järgi paigaldusjuhiseid.

Paigaldamise ajal ja ka hiljem peab nii aluspõranda, põrandamaterjali kui ka ruumi temperatuur olema vahemikus 18-22°C. Suhteline õhuniiskus peab jääma vahemikku 50-65%. Massiivpuidust põrandalaudu ei ole soovitatav paigaldada kōetavale aluspõrandale, sest oht puidu kōmmeldumiseks ja pragude tekkeks kütteperioodil on äärmiselt suur!

ALUSPÖRAND

Betoon: Massiivlāudu vōib paigaldada betoonist aluspõrandale liimides, juhul kui betoonpõrand on sile, (ebatasasus ei tohi ületada 1m lõigul ±2 mm) puhas ja kuiv (max 60% RH). Aluspõrandas ei tohi olla pragusid. Lahtine tolmu ning plekid, mis vōivad vāhendada liimi naket, tuleb põrandalt eemaldada. Põrandalaua mahaliimimiseks peab aluspõrand olema kergelt tekstuurne, samas peab jāl gima kōiki aluspõrandale esitatud nõudmisi/norme. Massiivpuidust põranda paigaldamisel betoonile peab olema vālistatud niiskuse liikumine betooni sisse lābi külgnevate ehituskonstruksioonide (nāiteks vundamendist). Betoonist aluspõranda niiskus, millele vōib puitpõranda paigaldada on 2% CM vōi põrandakütte korral 1,8% CM vōi RH pinnalt mōõtes 75% ja 2,5-7,5 cm sūgavuselt mōõdetuna 85%. Aluspinna niiskust tuleks mōõta 3 erinevast kohast iga 100 m² kohta.

Kui aluspõrand on problemaatiline (nt. nōrk, niiskustōke puudub), tuleb enne põrandalaudade paigaldamist teostada niiskustōke (betooni max lubatud <1,5N/mm²). Niiskustōkkeks sobib kasutada spetsiaalset rulliga peale kantavat niiskustōket/krunti (nt. Bona R410 vōi R580,) vōi aurukindlat PE-kilet, millele tūūbeldatakse kiht vineeri, mis loob puitpõrandale stabiilse ja tasase aluspõranda.

Kui betoonpind on konarlik, tuleb see tasandada - vōimaluse korral üle lihvides. Tasandust tehakse selleks ettenāhtud segudega vastavalt tootja ettekirjutustele (nt. Bona H600). Ūldine soovitus — kasuta tasandussegu vaid juhul kui see on äärmiselt vajalik ja ka siis vaid kōige kōrgema kvaliteediga tooteid.

Puitplaat: Sobiv plaatmaterjalist aluspõrand on tasane ja stabiilne. Puitplaat peab konstruktsiooniga sobima (nt. vāhemalt 9 mm vineer). Puitplaatide kinnitamine aluspõrandale toimub vastavalt tootja juhiste ja lāhtuvalt konstruktsiooni ehitusest.

PAIGALDAMINE

Ūldtōed

Tulenevalt aluspõrandast, on massiivse põrandalaua paigaldamiseks jārgmised meetodid:

- lauad naelutatakse/kruvitakse ja liimitakse puitplaatmaterjalist (vineer/puitlaastplaat) aluspõrandale

- põrandalauad kruvitakse põrandalaagidele, mille soovitatav tihedus on 20-22 mm paksuse põrandalaua korral mitte suurem kui 40 cm. Mida õhem ja vähem jäik (erinevad puiduliigid on erineva jäikusega) on laud, seda tihedamad peavad laigid olema.

Vineerist, puitlaastplaadist ja betoonist aluspõrandale on õigete materjalide ja töövõtete kasutamisel eeliseks aluspõranda suurem jäikus ning võimalus detaile tugevamalt (kogu pinnas) kinnitada, mis aitab vähendada teatud riske (põranda pundumine, lahtilöömine, põranda läbivajumine, põranda krigisemine jne.).

Kaugus seintest ja muudest kinnitatud esemetest

Põrandalaudade paigaldamisel tuleb arvestada võimaliku põranda paisumise-/kahanemisega, selleks jäetakse paisumisvahe puitpõranda ja seinte ning kinnitatud objektide vahele. Paisuvahe sõltub ruumi suuruselt ning sisekliimast, soovitatavalt mitte alla 8-10 mm. Paisumisvahed kaetakse põrandaliistudega või täidetakse sobivas toonis elastse vuugimassiga

Põrandalaudade paigaldamine

Enne paigaldama asumist on soovitatav põrandalauad ära sorteerida, et toonierinevused oleksid põranda lõikes sujuvad. Kontrolli põrandalaudade vastavust standarditele enne paigaldamist. Väikseid varieerumisi laudade välimuses võib esineda, need laud paigalda põranda vähem silmahakkavatesse kohtadesse. **NB! Paigaldatud põrandale esitatud reklamatsioone ei arvestata.**

Alusta tööd ruumi täpse ülemõõtmise ja planeerimisega. Ole väga täpne ja kannatlik, et põrandalaudade esimesed read saaksid tõepoolest sirged ja pragudeta – sellest sõltub kogu ülejäänud põranda õige jooks! Vajadusel kasuta kontrollimiseks pikka latti ja/või pingul nööri.

Laud peaksid asetsema ruumi sisenemise ning valguse langemise suunas. Alusta paigaldamist kõige kaugema seina äärest, esimene laud soonega seina poole. Alusta sobivate distantskiilude asetamisest seinte ja teiste fikseeritud takistuste ning põrandalaudade vahele. Jäta paisumisvuuk ümber kogu põranda perimeetri. Vuugi laius peab olenevalt ruumi suuruselt, kujust ja paigaldamisviisist olema vähemalt 8–10 mm. Distantskiilud eemalda järgmisel päeval. Laudade kokkulöömiseks kasuta rasket haamrit. Lauapunni vigastamise vältimiseks kasuta löögiklotsi või vähemalt 30 cm pikkust lauaticki. Paigaldamise ajal seisa juba paigaldatud põrandal.

Põrandalauad liimimine otse aluspõrandale: liimimiseks tuleks kasutada spetsiaalset veevaba parketiliimi, mis kindlustab elastse sideme aluspinnaga (nt Bona R850, Kiilto Flex). Kui aluspõrand on väga suure imavusega, tuleb põrandat kruntida spetsiaalselt selleks otstarbeks ette nähtud primeriga (vastavalt kasutatavale liimile). Kanna liim ühtlaselt pinnale laia hammastusega liimikammi abil. Liimi kulu max 8mm (RYL) 1,0...1,5kg/m², jälgi täpseid juhiseid liimi purgil. Liimi kuivamiskiirus sõltub aluspinna imavusest, temperatuurist, õhuniiskusest ning kasutatavast liimist. Liim tuleb pinnale kanda järk-järgult, vastavalt töö edenemisele. Kui aluspõrand on ebatasane võib liimi nakkevõime oluliselt väheneda.

Aluspõrandale liimitavaid põrandalaudu ei tohi omavahel kokku liimida punn-soon ühendusest. Liimi võib panna laudade otsasulundisse, kuid mitte kunagi külgsulundisse, sest sellega kaasneb oht üksikute suurte pragude tekkeks laudadevahelistesse vuukidesse kütteperioodil.

Kõik laud tuleb suruda hoolikalt liimipadjale, et saavutada tugev nake aluspõrandaga. Peale liimimist ca.30 min jooksul tuleb põrandale asetada raskus (näit liivakotid või veel kasutamata põrandalaua pakid). Kui liimi satub parketi pinnale, tuleb see koheselt niiske lapiga eemaldada, et vältida puidu värvuse muutumist.

Mahaliimitud põrandaid tohib lihvida ja viimistleva hakata alles peale liimi täielikku kuivamist u. 1-7 ööpäeva, sõltuvalt kasutatavast liimist. NB! Lähtuge konkreetse liimi kasutusjuhendist!

Põrandalaudade naelutamine/kruvimine ja liimimine puitplaadile: Plaatmaterjalist (vineer, OSB) aluspõranda puhul jälgi, et põrandalauad paigaldatakse plaatide suhtes nurga all (mitte paralleelselt plaadi vuukidega). Parima tulemuse saab, kui massiivlaudu plaatidele paigaldades kombineeritakse liimimine ja kruvimine. Kruvide/naeltega kinnitatakse laud enamasti punni pealt 45-kraadise nurga all. Kruvide/naelte mõõdud sõltuvad kinnitatava põrandalaua paksusest ja aluspõrandast. Vajadusel puuritakse kruvile ette augud ja kruvipea pesad.

Liimimisel kasutage sobivat (liimitootja poolt soovitatud) liimi nt Bona 1-komponentne silaani baasil veevaba parketiliim R850. Parketi liimimisel plaatmaterjalile juhindu eelmises puhktis antud näpunäidetele.

Põrandalaudade kruvimine põrandalaagidele: Kontrolli, et aluspõrand ning laagid oleksid enne paigaldustööde algust korralikult kuivanud. Uuele ning vanale niiskele betoonile aseta niiskustõkkeks kile. Põrandalaagid peavad olema min 45 x 45 mm, max niiskusesisaldus 12%. Põrandalaagide maksimaalne vahekaugus (teljest teljeni) kuni 40 cm (20-22 mm laudad), kuni 60 cm (25 mm laudad).

Laudu naelutades ei tohi liimida pikivuuke. Laudade otsad võib omavahel kokku liimida, nii saad tihedamad otsavuugid.

Vastavalt laudade paksusele kasuta erineva pikkusega kalvaniseeritud naelu:

- 14-16 mm põrand – 2,0 x 50 mm
- 20-22 mm põrand – 2,5 x 65 mm
- 25 ja 30 mm põrand – 2,8 x 75 mm

Alternatiivina võib kasutada kruvisid 3 x 45 kuni 4,2 x 55 mm. Laudu kruvidega kinnitades väheneb põranda võimalik naksumine. Kruviaugud võib ette puurida, kuid see ei ole tingimata vajalik. Naelte või kruvidega paigaldatud põrandas kuivab/paisub iga laud omaette. Seetõttu on kütteperioodil põrandasse tekkivad praod suhteliselt väikesed. Suure tõenäosusega sellised juuspraod kaovad suvel, kui kütmisvajadus puudub ning õhuniiskus ruumis tõuseb.

VIIMISTLUS

Tehases töötlemata massiivpuidust põrandalauad tuleb pärast paigaldamist ja liimi täieliku kuivamist (kuivamisaeg sõltub kasutatavast liimist ja ruumi keskkonna tingimustest) vajadusel lihvida ja viimistleda.

Parima tulemuse tagab põhjalik ettevalmistus. Lihvi põrand hoolikalt, kasutades seejuures mitut erinevat karedust. Sileda pinna saavutamiseks, tuleb alustada karedaimast, ning liikuda peenema poole. Esimesel lihvimisel kasutada liivapaberit karedusega 60, teisel lihvimisel karedusega 80 ja vajadusel ka 120 karedusega. Vahele ei tohi jätta ühtegi karedust. Parima pealispinna saavutab, kui viimistleda pärast lihvimist põrandat lihvvõrguga (lakkimisel 180 ja õlitamisel 120 karedusega). Pärast iga lihvimiskorda tuleb põrand tolmuimejaga puhastada. Võimalikke pragusid saab täita viimase lihvimiskorra lihvtolmu ja Bona Mix&Fill seguga.

Paigaldatud ja lihvitud massiivpuidust põrandalaudade lõppviimistluseks kasutatakse enamasti lakki või õli. Vt. Vastavalt puitpõranda lakkimise ja õlitamise juhendeid.